

Pk-yritykset hyödyntävät yrittäjyyden edistämispolitiikkoja eri tavoin

Menestyvät pienet ja keskisuuret yritykset käyttävät yhteiskunnan tarjoamia yrittäjyyden edistämisen politiikkavälineitä varsin eri tavoin, ja osa ei hyödynnä niitä lainkaan. Tuoreen tutkimuksen mukaan uutta yrittäjyyspolitiikkaa hyödyntävistä yrittäjistä tulee helposti myös alueensa elinkeinopoliittisia kehittäjiä – ja myös päinvastoin.

Suomalainen yhteiskunta pyrkii edistämään pk-yrittäjyyttä erilaisilla politiikkavälineillä. Perinteisiin keinoihin kuuluvat suoraan yksittäisiin yrityksiin kohdistuvat koulutus-, neuvonta- ja rahoituspalvelut. Uudempaa ajattelutapaa edustaa yrittäjyyspolitiikka, jossa muodostetaan yrittäjyyttä edesauttavia rakenteita kuten yritysklustereita ja osaamiskeskittymiä.

Hiljattain valmistunut tutkimus selvitti, miten maaseutumaisella alueella toimivat pk-yritykset hyödyntävät yhteiskunnan tarjoamia politiikkavälineitä. Tutkimusta varten haastateltiin 15 menestyvää pk-yritystä, jotka toimivat Suupohjan seudulla Etelä-Pohjanmaalla sekä aluekehittämisestä vastaavia tahoja. Tutkimuksen toteuttivat Helsingin yliopiston sosiaali- ja elinkeinotieteiden laitos, MTT:n taloustutkimus ja Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti Seinäjoella.

Maaseutupolitiikan professori **Hilkka Vihinen** MTT:stä kertoo, että menestyvät pk-yritykset käyttävät yrittäjyyden edistämiseen tarkoitettuja politiikkavälineitä kovin eri tavoin.

- Karkeasti jaotellen kolmasosa tämän tapaustutkimuksen yrityksistä ei ollut koskaan käyttänyt julkisesti rahoitettuja yrittäjyyden tukivälineitä, kolmasosa oli käyttänyt perinteisen yrityspolitiikan välineitä ja kolmasosa oli käyttänyt uuden yrittäjyyspolitiikan mukaisia välineitä esimerkiksi aluekehittämisohjelman kautta, Vihinen summaa.

Uusi yrittäjyyspolitiikka laajentaa yrittäjän roolia

Tutkimuksessa haastateltujen pk-yritysten kirjo oli laaja. Mukana oli firmoja 1-2 hengen mikroyrityksistä yli sata henkeä työllistäviin keskisuuriin yrityksiin. Haastateltujen yritysten toimialoja olivat muun muassa maatilamatkailu, elintarvikejalostus, bioenergian tuotanto, design sekä huonekalu- ja metalliteollisuus.

Vihinen muistuttaa, että uuden yrittäjyyspolitiikan välineitä ei tarjota kaikille yrityksille, vaan ne kohdennetaan aluekeskusohjelman mukaisesti tietyille toimialoille. Suupohjan seudulla näitä ovat logistiset järjestelmät, elintarvikeala ja huonekaluteollisuus.

- Aluekeskusohjelmaan valitut yritykset käyttivät uuden yrittäjyyspolitiikan välineitä tehokkaasti hyväkseen ja olivat aktiivisesti mukana koko alueen yrittäjyyden kehittämisessä: yrittäjän rooli siis laajeni myös kehittäjän rooliksi. Perinteisen pk-yrityspolitiikan aikana näin ei tapahtunut yhtä vahvasti, Vihinen analysoi.

Aluekehittäjä voi hypätä yrittäjän saappaisiin

Virta näyttää vievän myös toiseen suuntaan. Vihinen huomauttaa, että uutta yrittäjyyspolitiikka tehokkaasti hyödyntävissä oli paljon sellaisia yrittäjiä, jotka olivat aiemmin toimineet aluekehittämisen tehtävissä, mutta siirtyneet sittemmin yrittäjiksi.

- Uusi yrittäjyyspolitiikka vaatii ehkä aiempaa enemmän taitoa hankkia tietoa tarjolla olevista keinoista kuin perinteinen pk-yrityspolitiikka, Vihinen arvioi.

Erlaisia näkemyksiä: kuka vie ketä?

Tutkimuksessa tarkasteltiin myös sitä, miten yrittäjät ja elinkeinopoliitiikan kehittäjät ymmärtävät roolinsa suhteessa toisiinsa. Uuden yrittäjyyspolitiikan parissa toimivat yrittäjät ja kehittäjät näkivät toisensa tasavertaisiksi toimijoiksi ja roolinsa yhteensopiviksi.

Sen sijaan perinteisessä pk-yrityspolitiikassa yrittäjillä ja kehittäjillä oli hyvinkin erilaisia näkemyksiä siitä, kuka on ohjaksissa ja ketä autetaan: kumpikin katsoi olevansa itse aktiivinen toimija ja näki toisen ohjattavana osapuolena.

- Käsitystapojen yhteensovittaminen on haaste niin yrityskentän sitouttamisen kuin laajemmin paikallisen luottamuspääoman kannalta, Vihinen pohtii.

Vesala, K. M. & Vihinen, H. (toim.) 2011. Yritysten menestystarinat ja yrittäjyyden edistäminen. Tapaustutkimus yrittäjistä, kehittäjistä ja politiikkadiskursseista Suupohjan seutukunnassa. MTT Raportti 16. www.mtt.fi/mttraportti/pdf/mttraportti16.pdf

Lisätietoja: professori Hilkka Vihinen, MTT, hilkka.vihinen@mtt.fi, puh. 0400 490 711 ja dosentti Kari Mikko Vesala, Helsingin yliopisto, kari.vesala@helsinki.fi, puh. (09) 1912 4893

MTT (Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus) on johtava maatalous- ja elintarviketutkimusta sekä maatalouden ympäristöntutkimusta tekevä laitos. Tutkimusalojamme ovat bioteknologia- ja elintarviketutkimus, kasvintuotanto, kotieläintuotanto, talous, teknologia ja ympäristö. Tuotamme ja välitämme tieteellistä tutkimustietoa sekä kehitämme ja siirrämme teknologiaa koko maatalous- ja elintarvikesektorille. Lisätietoja www.mtt.fi